

Vizuális kultúra 7. évfolyam
Osztályozó vizsga/javítóvizsga követelményei

Témakör

Téma: Kifejezés, képzőművészet

Érzelmek, hangulatok kifejezése különböző műfajokban

Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Színritmus, vonalritmus, formaritmus. Textúra, faktúra. Látvány és jelenségek asszociatív megjelenítése, kifejező feldolgozása színes technikával.

- Emberábrázolás. Portré, karikatúra, karakter.
- Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) vizuálisan értelmezhető megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel, mozgásfázisokban).
- Talált tárgyakból készített installáció, kollázs/montázs technikával).
- Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, stilizálása. Parafrázis készítése (pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm megjelenítés, sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Alkotástani, alkotástechnikai ismeretek. Színtani ismeretek, színérzetek (pl. hideg, meleg) megnevezése, felismerése. Kompozíció, színritmus, vonalritmus, formaritmus, textúra, faktúra, fotókollázs, montázs, installáció, átírás, stilizálás, parafrázis

Téma: Kifejezés, képzőművészet

A művészi közlés, mű és jelentése. A vizuális közlés különböző műfajú köznapi és művészi formáinak árnyalt megkülönböztetése. A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése, legfontosabb alkotók és műveik felismerése. Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése, összehasonlítása. A vizuális megfigyelés és elemzés során felmerülő kérdésekre adott pontos válaszok (párbeszéd, beszélgetés). Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

- Művészi kifejezés, látványelemzés. A művek tematikus csoportosítása (pl. műfaj, formarend, technika, kifejezőeszköz, tériség stb).
- Képi, színes és plasztikus ábrázolás és kifejezési módok vizuális és verbális módszerekkel, a tanult fogalmak alkalmazásával.
- A megfigyelt jelenségek, műalkotások kompozíciós, formai és színviszonyainak értelmezése, plaszticitás, arányrendszer, képkivágás, síkbeli és téri helyzetviszonylat, irány, térbeliség, formatömeg, takarás, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, főszín, mellékszín, kevert szín, színkontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus.

- A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok legjellemzőbb műalkotásainak és különböző korszakok jellegzetes tárgyainak azonosítása.
- Az alkotómunkához kapcsolódva műalkotások megfigyelése. Művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok (különösen a 20. század irányzatai) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása gyakorlati feladatokba ágyazottan.
- Személyes véleményt kifejező elemző jellegű vizuális megjelenítés adott témában. A kortárs irányzatok példáinak felhasználásával (pl. fotóalapú, kinetikus, installációs, environment, performansz/ eseményművészet).
- Az intermediális kifejezés/műfaj, kortárs művészet.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Képzőművészeti kifejező eszközök. Síkbeli és térbeli helyzetviszonylatok. Formai, kompozíciós képelemek, képkivágás. Vonal-, formaritmus. Felületi hatások felismerése, plaszticitás, irány és arányrendszer. Térbeliség, formatömeg. Takarás, fedés, átlátszóság, felület, faktúra, textúra. Színviszonylatok értelmezése, színárnyalat, tónusviszonylat. Főszín, mellékszín, kevert szín. Színkontraszt. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok.

Téma: Vizuális kommunikáció, Tárgy- és környezetkultúra

Magyarító képek/rajzok. Tervezett, alakított környezet. Tárgyalkotás, tárgytervezés. Az épített és alkotott környezet, története, kialakulása. Építészet művészettörténeti emlékei.

- Az építészet térszervező és tömegalakítást szolgáló eszközeinek megértése. Elemzési szempontok. (pl. Földrajzi és társadalmi környezet érvényesülése, alaprajztípusok, alátámasztó elemek, térlefedések stb.) Építésztörténeti példák összegzése.
- Különböző ábrázolási rendszerek pl. perspektíva, axonometria, vetület (Monge) alkalmazása. fogalmak helyes megnevezésével pl. horizont, nézőpont.
- Védett hazai és nemzetközi természeti értékeink, örökségünk. (pl. Tiszántúl – pl. Jászság, Bodrogek) tárgykultúrája, épület, viselet, használati tárgy (elemző vizsgálat, legfontosabb jegyei)
- Épületek, egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás).
- Otthon. Lakáskultúra, bútor és berendezési tárgyak. A környezettudatos élet lehetőségeinek összegyűjtése a közvetlen környezetben.
- Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok, más funkció betöltése. pl. Öltözködéskultúra. Saját tervezés megjelenítése szabadkézi rajzban. Megvalósítás.
- Mintatervezés megadott cél érdekében (pl. pólóra a toleranciáért, falfestmény az iskola ebédlőjébe stb).
- Tárgytervezés (pl. öltözék kiegészítő, csomagolásterv).
- Tárgyalkotás (pl. saját amulett, egyszerű repülő eszköz). Használati tárgyaink, személyes tárgyaink, dísz tárgyak. Mi a giccs? Vizuális felmérés, megismerésből származó elemző tapasztalatok (rajzos, fényképes felmérés) alapján.
- Önálló tervezési, tárgyalkotó folyamat dokumentálása az ötlettől a kivitelezésig. Gazdaságos anyaghasználat.

Kulcsfogalmak/ fogalmak

Építészeti elem, közösségi és személyes tér, alaprajztípus, osztatlan és osztott, fő-, oldal-, kereszthajó, apszis, dongaboltozat, keresztboltozat, oszloprend, masztaba, piramis, akropolisz,

amfiteátrum, bazilika, palota, kúria. Organikus építészet. Néprajzi örökség, nép tárgykultúra. Lakókörnyezet-életmód. Tárgyak, szerkezetek, rendeltetés, forma, funkció, ornamentika, minta. Tárgykultúra, környezetkultúra. Látvány, téri helyzet. Síkbeli és térbeli alakzatok. Vetületi ábrázolás. Axonometria. Alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás, műszaki jellegű ábrázolás, vonalfajta. Iparművészeti műfajok, ipari formatervezés, stíluskorszak, stílusirányzat. Kézművesség, kézműves technikák. Képzőművészet: Land art. Forma és arányrendszer, kompozíció. Takarás, felület, forma, térbeliség, formatömeg. Tervezés szerepe, jelentősége, tervezési folyamat (felmérés, funkció, gazdaságos anyaghasználat, műveleti sorrend betartása, eszközhasználat). Gazdaságosság. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság, környezetvédelem. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése.

Téma: Vizuális kommunikáció

Mozgóképi közlés. Montázs, Vizuális kommunikációs formák. Média és mozgóképkultúra.

A média kifejezőeszközei, Reprodukálás és ábrázolás. A mozgókép kettős természete. A kiemelés (hangsúlyozás) alapeszközei a mozgóképi ábrázolásban, az írott és az online sajtóban. A montázs szerepe és alapformái a mozgóképi ábrázolásban.

- Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web). Önálló véleményalkotás és kritikus attitűd. Mediális írás-olvasás. A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság.
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképi, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során. Napilapok, magazinok, hírportálok, címlapok és belső oldalak rendjének megfigyelése.
- Nyomtatott és online sajtó szövegeinek megkonstruálása során alkalmazott figyelemvezető, kiemelő eljárások tudatosítása (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szín és folthatások, tördelés, írott szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, felnyíló/futó ablakok, hang-és képanyagok).
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása. A vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerező feldolgozása. tipográfia, tördelés, illusztráció, képaláírás, link, banner.
- A mozgóképi közlésmód, kommunikáció. Szervező képi alapeszközei (pl. filmetűdök, reklámok, klipek, előzetesek, animációs filmek). Figyelemirányítás, kiemelés eszközei (legfontosabb motívumok ismétlése, közelkép, fény/szín, zenei hangsúlyok, kameramozgások, váltakozó beállítások tempója).
- Mozgóképi és a valóság viszonya (az ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás). Montázs, szerkesztés, animáció készítése, idő és tér, folyamatosság, ritmus, flashback. Időbeli és térbeli változások kifejezései különböző eszközökkel.
- A filmkép jelen idejűségének megtapasztalása, felismerése. A képi montázs alapfunkcióinak azonosítása a mozgóképi ábrázolásban (pl. közelkép, tempó, a cselekmény folyamatosságának és ritmusának megteremtése, a mozgóképi szöveg jellemző terének és idejének létrehozása.). Kameramozgások. Dramaturgia.
- Kreatív gyakorlatok (pl. egyszerű történet vagy történet tervezése és felvétele „kamerába vágott” technikával). Alapvető montázstípusok és megoldások kipróbálása (pl. lineáris, párhuzamos montázs, flashback, flash forward). Vágás.
- Társzművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése. (Zene, tánc, színház, animáció, reklám, grafika).

Kulcsfogalmak/ fogalmak

A kép „működése”, állókép és mozgókép különbözősége, közvetlen és közvetett kommunikáció, tömegkommunikáció, távközlés, televízió, internet, közlekedési tábla, térkép, plakát, képes forgatókönyv, fotográfia, mozgókép, (techno) médium, intermedialis kifejezés/műfaj, kortárs művészet. Technikai kép, optikai játék (taumatróp, zootróp, fenakisztoszkóp), retinális utóképhatás, a mozgás illúziója, animáció, képkivágás, nézet (gépállás, gépmozgás), beállítás, jelenet, expozíció, lezárás, konfliktus, fordulat, elbeszélő-szerkezeti alapséma, story-board. Dokumentum, fikció, reprodukció, ábrázolás, kettős természet, valóság. Digitális képek jellemzőinek megismerése, minőségének javítása. Képszerkesztő program használata. Műveletek képekkel: képszerkesztés, -vágás. Montázs. Digitális kép és szín. Vágás. dramaturgia stb. Ismétlés, közelkép, képkivágás, tempó, kameramozgás, címrend, tipográfia, tördelés, illusztráció, képaláírás, link, banner.

A továbbhaladás feltételei a 7. évfolyam végén Elméleti és gyakorlati ismeretek számonkérése, kreatív feladatok

- **Érzelmek, hangulatok kifejezése. Szabadon választott, tanult festészeti eszköz, technika alkalmazásával.** (Kreatív feladat) Látvány és jelenség. Asszociatív megjelenítés, a téma kifejező feldolgozása színes technikával. Választható téma: pl. Emberfigura. Portré. Karakter. Karikatúra. Érzelmek, hangulatok vizuális megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban. A kifejezési szándéknak megfelelő kompozíció használata. Személyes gondolatok, megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Szín, vonal, folt, forma. Textúra, faktúra.
- **Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, stilizálása. Parafrázis készítése** (Kreatív feladat) pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm megjelenítés, sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék.
- **Művészeti élmények** (Kreatív feladat) pl. színházi élmény, zene, mozgás vagy bármely médiajelenség **vizuálisan megjelenítése színes festészeti technikával.** Önkifejező alkotás készítése síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel, mozgásfázisokban.)
- **A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése, legfontosabb alkotók és műveik felismerése, műalkotások elemzése, összehasonlítása** (tanult ismeretek számonkérése). A vizuális megfigyelés és elemzés során felmerülő kérdésekre adott pontos válaszok (párbeszéd, beszélgetés).

- **Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról** (tanult ismeretek számonkérése).
- **Személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.** (Kreatív feladat). A kortárs irányzatok példáinak felhasználásával. Választható műfaj: pl. fotóalapú montázs/ kollázs, kinetikus, installációs, environment, performansz/ akció/ eseményművészet.
- **Az építészet térszervező és tömegalakítást szolgáló eszközeinek felsorolása, elemzése tanult szempontok alapján.** (tanult ismeretek számonkérése) pl. Földrajzi és társadalmi környezet érvényesülése, alaprajztípusok, alátámasztó elemek, térlefedések stb. Építészettörténeti példák felismerése képanyag segítségével.
- **Védett hazai és nemzetközi természeti értékeink, örökségünk.** (tanult ismeretek számonkérése) (pl. Somogy) tárgykultúrája, épület, viselet, használati tárgyak elemzése, legfontosabb jegyeinek felismerése)
- **Épületek, házak, lakások, otthon, lakáskultúra, bútor és berendezési tárgyak.** (tanult ismeretek számonkérése) ...**Egyszerű műszaki jellegű ábrázolási mód felismerése, megnevezése** (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás)
- **Komplex feladat. Öltözködéskultúra. Saját tervezés megjelenítése szabadkézi rajzzal . Tárgyalkotás /tervezés** (pl. öltözék kiegészítő). **Mintatervezés** (pl. pólóra) (Kreatív feladat, tanult ismeretek számonkérése). Önálló tervezési, tárgyalkotó folyamat dokumentálása az ötlettől a kivitelezésig. Gazdaságos anyaghasználat. Környezettudatos gondolkodás. Alkalmazott kézműves technika sajátosságai. Anyagismeret, eszközhasználat.
- **Használati tárgyaink, személyes tárgyaink, dísz tárgyak.** Mi a giccs? Vizuális felmérés, megismerésből származó elemző tapasztalatok (rajzos, fényképes felmérés) alapján (tanult ismeretek számonkérése).
- **Montázs, szerkesztés, animáció. idő és tér, folyamatosság, ritmus kifejezései különböző eszközökkel.** (Kreatív feladat). Képregény, vagy story- board készítése tetszőleges témában.